

[Justitsministeren]

Efterretningstjenesterne har i de senere år af en række grunde fået stigende betydning og har i allerhøjeste grad udbygget internationale kontakter.

I forbindelse med debatten om større politisk indseende med efterretningstjenesterne har Socialdemokratiets formand, hr. Svend Auken, udarbejdet en skitse til en sådan ordning. Også i en del andre lande findes nu i varierende omfang politisk indsigt med efterretningsvirksomhed.

Det fremsatte lovforslag om etablering af et politisk sammensat udvalg til at have indsigt med efterretningstjenesterne fastholder, at de to efterretningstjenester fortsat arbejder under henholdsvis forsvarsministerens og justitsministerens ansvar, men muliggør, at et parlamentarisk udvalg under streng tavshedspligt kan få indseende med de generelle retningslinier for tjenesternes virksomhed.

Efter forslaget nedsættes et udvalg, der består af fem folketingsmedlemmer, der udpeges af de partier, som er repræsenteret i Folketingets præsidium. Regeringen skal holde udvalget underrettet om indholdet af de generelle retningslinier, der er gældende for efterretningstjenesternes virksomhed. Endvidere skal regeringen holde udvalget underrettet om væsentlige omstændigheder af sikkerhedsmæssig karakter eller vedrørende udenrigspolitiske spørgsmål, som er af betydning for efterretningstjenesternes virksomhed. Denne orientering skal ske under hensyntagen til de særlige forhold, som gør sig gældende for efterretningsvirksomhed.

Den bevillingsmæssige kontrol med efterretningstjenesternes virksomhed falder efter lovforslaget uden for udvalgets indseende, men udvalget kan i forbindelse med indhentning af oplysninger hos regeringen også blive gjort bekendt med generelle bevillingsmæssige forhold i relation til efterretningstjenesterne.

Regeringen finder det glædeligt, at det har været muligt at nå frem til en ordning, som fastholder de særlige hensyn på efterretningsområdet i forbindelse med en øget parlamentarisk indsigt på dette område. Det vil også give mulighed for, at der altid kan være en bred politisk opbakning til efterretningstjenesternes virksomhed.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed an-

befale lovforslaget til det høje Tings velvillige behandling.

Agerschou (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om Københavns Kommunes styrelse. (Bydelsråd).

(Lovforslag nr. L 33).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Birgitte Husmark (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om danske initiativer i forhold til Vestsaharakonflikten.

(Beslutningsforslag nr. B 4).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 3:

Forespørgsel til miljøministeren [om, hvilke initiativer ministeren vil tage for at nedbringe næringssaltbelastningen af havmiljøet].

Af Margrete Auken (SF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 9/6 88).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om inddrivelse af det offentliges restancer. (Lønindeholdelse).

Af finansministeren (Palle Simonsen).

(Fremsat 8/6 88).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lykketoft (S):

I Socialdemokratiet har vi studeret finansministerens forslag og mener, at det er en meget fornuftig modernisering af metoderne til at sikre, at det offentlige får sine penge tilbage. Vi må selvfølgelig alle sammen være optaget af, at folk betaler det, de skal, og også betaler det tilbage, de har fået for meget, og det her ser ud til at være en god måde at gøre det på.

Vi er positive over for lovforslaget og vil se positivt på det i udvalget.

Henning Andersen (KF):

Jeg kan give lovforslaget den samme positive behandling her ved første behandling som ordføreren for Socialdemokratiet. Det er selvfølgelig beklageligt, at det er så store beløb, der er i restancer til det offentlige. Jeg vil gætte på, at en del måske også hænger sammen med det, vi senere på dagen skal behandle inden for landbrugsområdet.

Jeg kan anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling.

Jes Lunde (SF):

Vi er også i SF generelt positivt indstillet over for lovforslaget, men vi har et par ting, som vi gerne vil børe lidt mere i.

Det er selvfølgelig rigtigt, at når det offentlige har penge til gode hos folk, så skal de betales – so oder so – når nu lovene er, som de er, men vi kan pege på et par enkelte grupper, hvor der er en risiko for, at folk bliver for hårdt klemte.

Det første er lovforslagets § 4 om studiegæld. Nogle af de mennesker, som har en meget stor studiegæld, har fået den, fordi der var en finansieringsordning for studier, som var urimelig, f.eks. statsgaranterede banklån. Den gjorde, at folk fik en meget stor byrde, som de måske nu ikke kan bære. Her er vi bange for, at lovforslaget lægger op til at klemme folk for hårdt.

Vi har jo i SF arbejdet for at få en gældssanerung på dette område, og vi har også fået et forlig i Folketingets Undervisningsudvalg, hvor der har været enighed om, at betingelsen for, at man kan forlange, at folk kan betale af på en sådan gæld, er, at de har en indkomst ud over dagpengeniveauet. Vi vil gerne i forbindelse med dette lovforslag sikre os, at den aftale, vi har indgået på det felt, bliver respekteret, så der ikke ligger en stramning her.

Det andet område er uberettiget udbetalte dagpenge. Det er selvfølgelig også rigtigt, at folk skal betale dem tilbage, hvis de har fået udbetalt penge uberettiget, men fordi det jo er en svag gruppe, dem, der ofte er ude i arbejdsløshed, vil vi også her være opmærksom på, hvad det er, der foregår, og om man gennemfører nogle urimelige stramninger over for folk, der i forvejen er spændt hårdt for økonomisk.

Det vil vi gerne se på i udvalget, og vi vil gerne have en opgørelse over, hvor mange personer det drejer sig om inden for disse grupper, og nogle taleksempler på, hvordan virkningen af lovforslaget vil være for disse udsatte grupper.

Men ellers generelt en positiv indstilling til udvalgsarbejdet.

Skrumsager Skau (V):

Venstre kan også støtte finansministerens lovforslag om at forbedre det offentliges muligheder for at inddrive restancer ved at opkræve 15 pct. af den udbetalte løn efter A-skattetræk.

Lovforslaget medfører, som vi jo kan se, ligestilling med den måde, det offentlige kan inddrive skatter på, så den nu kommer til at omfatte andre områder under Skatteministeriet samt områder under arbejdsministeren, under indenrigsministeren og under undervisningsministeren. Men ved en nøjere vurdering af lovforslaget er jeg da overrasket over, hvorfor f.eks. socialministerens eller justitsministerens områder ikke er medtaget. Jeg har fået flere henvendelser fra pantefogder og også fra kommuner, der har givet udtryk for, hvor svært det somme tider kan være at geninddrive for meget udbetalte sociale ydelser, som f.eks. har været givet på et falsk eller et forkert grundlag.

Derfor vil jeg gerne tillade mig her at spørge finansministeren, hvorfor andre ministerier som Socialministeriet og Justitsministeriet ikke samtidig er blevet omfattet af dette forslag.

Glistrup (FP):

I Fremskridtspartiet har vi haft en tilsvarende forundring som hos Venstre og har specielt tænkt på Socialministeriet og Boligministeriet, men det er jo noget, vi må se at få klaret via udvalget. Hvad enten det så bliver skriftligt begrundede, saglige motiveringer, eller det bliver almindelig samrådssnak, der skal klare det, må vi se at få det løst.

[Glistrup]

Men nu skal vi selvfølgelig tage stilling til forslaget, som det foreligger, og ikke som det burde have foreligget. Det er jo sådan, at Fremskridtspartiet, selv om man måske ikke er klar over det, faktisk har været en afgørende del af det regeringsbærende flertal her i Folketinget for den nuværende statsminister bortset fra de ulykkelige Danmarkskatastrofeår fra februar 1984 til august 1987. Derfor har vi altid lyttet til, hvor megen interesse vi nu har kunnet aftvinge regeringen.

Vi har jo normalt kun kunnet høre hundesprog: I skal være på plads! Der kan jeg altså trøste finansministeren med – hvis det er nogen trøst efter at have hørt de andre ordførere og for dem, han hellere vil være i selskab med – at vi faktisk er indstillet på at stemme ja ved tredje behandling til dette lovforslag, også selv om det ikke skulle blive yderligere forbedret, som vi gerne vil være med til at forbedre det.

Men der kan selvfølgelig komme betæneligheder under udvalgsbehandlingen, for det er jo ikke et helt problemfrit område. Det er selvfølgelig hårdt for den, det går ud over – som i forvejen må se sin løn reduceret ganske kraftigt med skatter og forskellige ting – at han nu kan se, at der yderligere bliver gjort et indhug i den løn, der er grundlaget for hele familiens eksistens, husleje og mad osv.

Men der er skam også en tredje part i dette foretagende, som de gældende regler ikke tager tilbørligt hensyn til, og det er den stakkels arbejdsgiver, der ganske uforskyldt kommer ind som en lus mellem to negle, idet skattevæsenet forlanger, at han skal optræde som skattevæsen, mens fagforeninger og den ansatte forlanger, at han skal optræde som den forstående arbejdsgiver, der tager hensyn til de ansattes forhold og opfører sig rimeligt over for dem. Det tror jeg nok er et område, som vi skal dyrke, men formentlig først til oktober: hvordan får vi en rimeligere behandling af dette mellemlid, som bare uden videre bliver kastet ud i at skulle være Den Store Bastian over for dem, der er hans betroede medarbejdere?

Men det er jo noget, der griber langt videre end det lovforslag, finansministeren kommer med nu, for uanset om finansministerens forslag, eventuelt med udvidelser, skulle blive vedtaget, vil skatteområdet og til en vis grad bidragsområdet jo stadig væk være de bærende elementer inden for lønindeholdelsen, og skal

der gøres ændring i arbejdsgiverens og firmaets stilling, må det selvfølgelig være generelt, sådan at det også kommer til at dække de to hovedområder. Det vil vi gerne anmelde at vi vil tage fat på.

Så vil vi i øvrigt gerne have lidt provenuskøn, men det vil ministeren i løbet af dagen se i form af et udvalgsspørgsmål. Når et forslag kommer fra en finansminister, er det lidt pauvert, at man faktisk ikke rigtig kan læse, hvor mange penge det her drejer sig om, hverken hvor store restancerne er på de seks forskellige områder, det her angår, altså hvor stor en del af de 20 mia. kr. der vedrører disse 6 områder, eller hvor meget man forventer at få fat på af penge, som man ellers ikke havde fået fat på, eller hvad man kan spare af pantefogder og lign.; for der må jo være besparelser andre steder i tvangsinddrivelsessystemet.

Vi kan godt se en række problemer i det, men når røgen har lagt sig, tænder vi for den grønne lampe for finansministeren.

Marianne Jelved (RV):

Ca. 20 mia. kr. i udestående fordringer i 1986, det er faktisk mange penge. Derfor synes vi i Det Radikale Venstre, at det er i orden, at man tager fat i det problem, og vi synes også, at det er i orden, at man starter på de fire områder, som er hovedområder, der er nævnt i lovforslaget.

Men det er vigtigt for os at understrege det, der også står i den skriftlige fremsættelse, nemlig at man sikrer sig de retssikkerhedsprincipper, der gælder f.eks. på skatteområdet.

Med disse bemærkninger vil vi gå til et konstruktivt udvalgsarbejde om dette lovforslag.

Nør Christensen (CD):

Centrum-Demokraterne har naturligvis også bearbejdet dette lovforslag. Vi har som alle andre også undret os over, at der er indtil flere ressortområder, som finansministeren åbenbart i skyndingen ikke helt har husket på. Men det er klart, at det er noget, man kan kigge lidt nærmere efter i sømmene, når udvalgsarbejdet går i gang.

Jeg vil også gerne tilkendegive, at der jo dybest set, i hvert fald generelt, her er tale om mennesker, der på en eller anden måde er i nød, økonomisk nød i hvert fald, formentlig også andre former for nød. Og jeg ved ikke, hvor meget

[Nør Christensen]

man hjælper mennesker ved, at man – efter at der er trukket skat – fastholder princippet om de 15 pct. af lønudbetalingen efter A-skat. I tider, hvor man i forvejen strammer op – og det er nødvendigt, det erkender jeg, og jeg giver opbakning til at stramme op – er der måske mulighed for, at man kunne overveje at se lidt nærmere på spørgsmålet om inddrivelsen af de 15 pct. Der er jo, som jeg sagde før, tale om mennesker i nød, mennesker, som man ikke behøver at skubbe længere ud i nød, hvis man kan klare det med en afdragsordning over en lidt længere periode.

Men vi vil naturligvis, som også de andre ordførere har sagt det, gå positivt ind i udvalgsarbejdet.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg kan ligesom de foregående ordførere give principiel tilslutning til det lovforslag, som finansministeren har fremsat.

Jeg har et par enkelte kommentarer. For det første forventer også jeg under udvalgsarbejdet at blive klar over, hvorfor det netop er disse fire ministerier, man tager op. Man kunne jo også forestille sig et par andre. Begrundelsen for, at det netop er de fire, vil jeg i grunden være interesseret i at få.

Og så er jeg meget enig i det, som CD's ordfører var inde på: Det er jo mennesker, som er i nød, i en vanskelig situation. Samtidig med at vi giver tilsagn om at bakke forslaget op, vil vi derfor under udvalgsarbejdet også have undersøgt lidt nærmere, om der er enkeltpersoner eller enkeltgrupper, som bliver ramt på en uheldig eller utilsigtet måde.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Der er grund til at starte med at takke for en bred tilslutning til principperne i dette lovforslag. Jeg synes, at hr. Lykketoft udtrykte det på en meget rigtig måde: at der er tale om en fornuftig modernisering.

Jeg er enig med de ordførere, der har spurgt, hvorfor der ikke er en række andre områder, som er taget med ved samme lejlighed. Det vil jeg da meget gerne drøfte med det udvalg, som skal behandle lovforslaget. Vi har taget disse områder ud, fordi der her var tale om nogle relativt store beløb. Når f.eks. Socialministeriet bliver nævnt, vil jeg godt gøre opmærksom på, at et af de store problemer på Socialministeriets

område er børnebidragene, hvor der allerede er gennemført særlige regler for opkrævning. Derfor er det ikke med. På justitsministerens område er det jo i stor udstrækning bøder og dermed mindre beløb.

Jeg afviser ikke, at det er ting, der kan komme ind i billedet. Jeg kan for at angive størrelsesordenen sige, at på toldområdet er der i 1986 tale om et udestående beløb på 3,3 mia. kr. På studiestøtteområdet er der tale om et udestående på 1,2 mia. kr.

Hr. Jes Lunde spørger, om lovforslaget vil komme i konflikt med gældssaneringsordningen. Dertil kan jeg svare, at det kan det naturligvis ikke. Gældssaneringsordningen må køre efter de principper, der er fastlagt i lovgivningen. Men det betyder ikke, at der ikke er en række beløb uden for denne, som man ikke har mulighed for at få hjem, medmindre man anvender princippet om indeholdelse i lønnen.

Som sagt er der megen teknik i det her, og jeg vil glæde mig til at få spørgsmål fra udvalget til nærmere uddybning.

Jeg ville lægge megen vægt på, om man på disse hovedområder gik forslaget igennem, som det foreligger, og så i øvrigt i udvalgsarbejdet så på, hvad der kunne være af yderligere områder, som man så tog ved en senere lejlighed. Jeg er meget åben over for at drøfte, hvad der kunne være af yderligere ting.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Politisk-Økonomiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 10:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 8/6 88).

Lovforslaget sattes til forhandling.